09/10/2020

Προσκυνηματική πορεία στην Ιερά Μονή Βελανιδιάς

/ Ιερές Μονές

Προσκυνηματική πορεία από την πλατεία Όθωνος ως την ιστορική Ιερά Μονή Ζωοδόχου Πηγής Βελανιδιάς, διαρκείας περίπου μιάμιση ώρας, θα πραγματοποιηθεί αυτή την Κυριακή (11 Οκτωβρίου), ώστε όσοι το επιθυμούν θα συμμετάσχουν στη Θεία Λειτουργία.

Η συγκέντρωση έχει οριστεί για τις 07:30π.μ και η ανάβαση θα ξεκινήσει στις 08:00 π.μ. Στην Θεία Λειτουργία θα ψάλλει ο Βυζαντινός Χορός «Αινούντες».

Η πορεία είναι χαμηλής δυσκολίας, ο δρόμος είναι ασφαλτοστρωμένος και κατά τη διαδρομή θα υπάρχει ξενάγηση, με ευθύνη του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Εκτενής ξενάγηση θα υπάρξει και στους χώρους της μονής από τον υπεύθυνο **Αρχιμανδρίτη, Χριστοφόρο Νταμάτη**. Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Κουταλά θα προσφέρει παραδοσιακά εδέσματα, τηρουμένων όλων των μέτρων προστασίας κατά της πανδημίας.

Η δράση αποτελεί συνδιοργάνωση του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και του 2ου ΕΠΑΛ Καλαμάτας με την ευγενική συμμετοχή των Πολιτιστικών Συλλόγων Κουταλά και «Αινούντες» και εντάσσεται στο έργο του ερευνητικού προγράμματος «Καλαμάτα 1821: Δρόμοι Ελευθερίας» που εκπονείται από το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

Λίγα λόγια για τη Μονή

Η **Ιερά Μονή Ζωοδόχου Πηγής Βελανιδιάς**, κτίσμα του 17ου αιώνα, οφείλει την ονομασία της σε μια αιωνόβια και “υψίκορμον” βελανιδιά (δρυ), η οποία “πρόρριζα απεσπάσθη” από το μεγάλο σεισμό του 1884. Η ιστορία της μονής είναι ιδιαίτερα σημαντική και εντυπωσιακή και συνδέεται με αξιόλογα γεγονότα του μεσσηνιακού τόπου. Πληροφορίες για το μοναστήρι αυτό αντλούμε από πατριαρχικό σιγίλιο του 1727, πού το ονομάζει “ιερόν και σεβάσμιον μοναστήριον πατριαρχικόν Σταυροπηγιακόν, είς όνομα σεμνυνόμενον της υπεραγίας ημών Θεοτόκου της κυρίας Χρυσοπηγής κατά την τοποθεσίαν Βελανιδείαν”. Το Καθολικό, σύμφωνα με επιγραφή που βρισκόταν στο υπέρθυρο της μονής, ιδρύθηκε το 1679 και είναι αφιερωμένο στη Ζωοδόχο Πηγή.

Το μοναστήρι από την ίδρυσή του ήταν ανδρικό μέχρι και το έτος 1966, οπότε μετετράπη σε γυναικείο και την ταυτότητά του αυτή τη διατηρεί μέχρι σήμερα. Κατά τη διάρκεια του βίου του λεηλατήθηκε, πυρπολήθηκε και ισοπεδώθηκε είτε από επιδρομές βαρβάρων και ξένων κατακτητών είτε από καταστροφικούς σεισμούς, αλλά πάλι ξανακτίστηκε. Τελευταία φορά ανοικοδομήθηκε εκ θεμελίων μετά το σεισμό του Σεπτεμβρίου 1986.

Κατά τα προεπαναστατικά χρόνια, υπήρξε ορμητήριο και κρησφύγετο κλεφτών και αρματολών, ενώ οπλαρχηγοί όπως ο πρωτεργάτης του Αγώνα του 1821 Αρχιμανδρίτης Γρηγόριος Δικαίος Φλέσσας ή Παπαφλέσσας, ο οποίος μόνασε εδώ, ο Νεδουσαίος Νικήτας Σταματελόπουλος ή Νικηταράς ή Τουρκοφάγος, ο Γέρος του Μοριά Θεόδωρος Κολοκοτρώνης και ο Αναγνωσταράς με ορμητήριο τον Βόρειο Δυτικό Ταΰγετο, την Μονή Μαρδακίου, Σιδερόπορτας, Δημιόβης, Προφήτη Ηλία και Βελανιδιάς, στη διάρκεια της Επανάστασης συγκεντρώνονταν εδώ και

συσκέπτονταν[1]. Στις 23 Μαρτίου του 1821 ξεκινώντας απ’ αυτή επικεφαλής αγωνιστών, μπήκαν στην Καλαμάτα, όπου μαζί με άλλους αρχηγούς και επαναστατημένους Έλληνες ελευθέρωσαν την πόλη, χωρίς να γίνει μάχη και να χυθεί αίμα. Έτσι η Καλαμάτα είναι η πρώτη ελληνική πόλη που απελευθερώθηκε από τον τουρκικό ζυγό. Η σημασία που είχε η μονή οδήγησε στην καταστροφή της από τον Ιμπραήμ Πασά το 1825.

Κάθε χρόνο, στις 23 Μαρτίου, επέτειο της έναρξης του αγώνα και της απελευθέρωσης της πόλης από τον τουρκικό ζυγό, οι εκδηλώσεις κορυφώνονται το απόγευμα, στην πλατεία 23ης Μαρτίου, με υποδοχή της ιερής φλόγας από την ιερά Μονή Βελανιδιάς.

Κατά τη γερμανική κατοχή, το μοναστήρι ήταν καταφύγιο του ΕΛΑΣ και των επαναστατικών ομάδων του Ταϋγέτου και για το λόγο αυτόν ισοπεδώθηκε από βομβαρδισμό των Γερμανών από το κάστρο της Καλαμάτας το Νοέμβριο του 1943. Στη Μονή Βελανιδιάς μόνασε και ο πατήρ Πολύκαρπος, ο οποίος σύμφωνα με τον Μητροπολίτη Νικοπόλεως Μελέτιο, ο οποίος τον συνάντησε το 1954, είχε το χάρισμα των δακρύων.

Επίσης, στη Μονή Βελανιδιάς μεταγράφεται ως κληρικός της Μητροπόλεως Μεσσηνίας, από την Μονή Φανερωμένης της Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος, ο Μητροπολίτης Μεσσηνίας Χρυσόστομος Θέμελης κατά κόσμο Αδάμ Θέμελης, ο οποίος γεννήθηκε στην Ιστιαία Εύβοιας στις 25 Σεπτέμβρη 1918 και εκοιμήθη στην Καλαμάτα στις 28 Φεβρουαρίου του 2007, σε ηλικία 89 ετών.